

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

перший проректор

_____ Василь БАЛУХ
(підпис)

«___» _____ 20__ р.

ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників
закладів загальної середньої освіти (I ступеня)
у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича

**«Актуальні питання оптимізації освітнього процесу початкової школи:
інклюзивне навчання, реформації фахових методик навчання освітніх
галузей»**

за спеціальністю _____ 013 Початкова освіта
шифр і назва спеціальності

галузь знань _____ 01 Освіта/Педагогіка
шифр і назва галузі

обсяг _____ 30 години (1 кредит ЄКТС)
кількість годин (кількість кредитів ЄКТС)

«УХВАЛЕНО»

вченою радою факультету педагогіки,
психології та соціальної роботи

Голова вченої ради

_____ Тетяна ФЕДІРЧИК
(підпис)

Протокол № _____ від «__» лютого 2022 р.

Чернівці
2022 р.

РОЗРОБЛЕНО: робочою групою кафедри педагогіки та методики початкової освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Керівник робочої групи: Світлана РОМАНЮК, професор, доктор педагогічних наук, завідувач кафедри педагогіки та методики початкової освіти

Робоча група:

1. Марія ІВАНЧУК, професор, доктор психологічних наук
2. Оксана ГОРДІЙЧУК, доцент, кандидат педагогічних наук
4. Кристина ШЕВЧУК, доцент, кандидат педагогічних наук
3. Антоніна БОГДАНЮК, доцент, кандидат педагогічних наук
5. Оксана КОСТАЩУК, асистент, кандидат педагогічних наук
6. Інна ПРОКОП, доцент, кандидат педагогічних наук
7. Альона ШУЛЬГА, асистент, кандидат педагогічних наук
8. Олеся МАКОВІЙЧУК, асистент, кандидат педагогічних наук
9. Таїсія ЦУРКАН, асистент, кандидат педагогічних наук
10. Олена БІЛОУС, асистент

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та методики початкової Освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
Протокол № _____ від « _____ » січня 2022 р.

Завідувач кафедри

_____ Світлана РОМАНЮК

Програму підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Постанов КМУ від 21 серпня 2019 року № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», від 27 грудня 2019 р. №1133 «Про внесення змін до Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», Листа МОН № 1/9-683 від 04.11.19 року, Постанови КМУ від 27.08.2010 року № 796 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися державними навчальними закладами, що належать до державної та комунальної власності», Положення про порядок надання платних освітніх послуг з підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої та фахової передвищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича та ін.

Цільова аудиторія

Педагогічні працівники (вчителі початкових класів) закладів загальної середньої освіти (I ступеня) усіх форм власності та сфер управління.

Напрями підвищення кваліфікації:

- розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмета, фахових методик, інноваційних технологій);
- формування спільних для ключових компетентностей вмінь, визначених частиною першою статті 12 Закону України “Про освіту”;
- створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості (специфіка) інклюзивного навчання, забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами;
- використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі;
- мовленнєва, цифрова, комунікаційна, інклюзивна, емоційно-етична компетентність.

Метою програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників (вчителів початкових класів) закладів загальної середньої освіти (I ступеня) усіх форм власності та сфер управління освіти є розширення компетентностей вчителів початкових класів, удосконалення їх професіоналізму, збагачення та оновлення знань, розвиток творчого критичного мислення, збагачення загальної культури, сучасних підходів до професійної діяльності, орієнтація на глибокий аналіз і узагальнення

практики, озброєння методичними інструментами підвищення ефективності уроку в Новій українській школі.

Графік освітнього процесу підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої та фахової передвищої освіти – з жовтня по червень навчального року (як правило у канікулярний період) та за наявності не менше 10 осіб, зареєстрованих на конкретний профіль;

Форми підвищення кваліфікації:

–інституційна (очна).

Обсяг (тривалість) програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної освіти – 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Один день підвищення кваліфікації оцінюється у 6 годин (0,2 кредиту ЄКТС).

Мінімальна та максимальна кількість осіб (в одній групі), які підвищують кваліфікацію за спеціальністю **013 Початкова освіта** – 10–30.

**Програма підвищення кваліфікації
для педагогічних працівників закладів загальної середньої та фахової
передвищої освіти
за акредитованою спеціальністю 013 Початкова освіта
Тема «Актуальні питання оптимізації освітнього процесу початкової
школи: інклюзивне навчання, реформації фахових методик навчання
освітніх галузей»**

№ п/п	Тема	Форма проведення	Тривалість	Викладач	Кафедра
<p>Напрямок «розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмета, фахових методик, інноваційних технологій); формування спільних для ключових компетентностей вмінь, визначених частиною першою статті 12 Закону України «Про освіту»; використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі; мовленнєва, цифрова, комунікаційна, інклюзивна, емоційно-етична компетентність».</p>					
1	Медіаграмотність на уроках мовно-літературної освітньої галузі у початковій школі	Семінар-тренінг	4	Професор, доктор педагогічних наук Романюк С.З. Асистент, кандидат педагогічних наук Костащук О.І.	педагогіки та методики початкової освіти
2	Особливості технології навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ»	Семінар-тренінг	4	Професор, доктор психологічних наук Іванчук М.Г.	педагогіки та методики початкової освіти

3	Стратегії розвитку природничої освітньої галузі: формування дослідницької поведінки молодших школярів	Колове взаємонавчання, лідер-тренінг, практичний тренажер	2	Доцент, кандидат педагогічних наук, Шевчук К.Д.	педагогіки та методики початкової освіти
4	Інновації навчання математичної освітньої галузі	Майстер-клас з елементами тренінгу	4	Асистент кандидат педагогічних наук, Нікула Н.В.	педагогіки та методики початкової освіти
5	Формування позитивної мотивації до читання на уроках роботи з дитячою книжкою в початкових класах	Майстер-клас з елементами тренінгу	2	Доцент, кандидат педагогічних наук, Богданюк А.М.	педагогіки та методики початкової освіти
6	Урок дизайну і технологій в Новій українській школі	Лекція-візуалізація з елементами практикума	2	Асистент кандидат педагогічних наук, Маковійчук О.В.	педагогіки та методики початкової освіти
7	Особливості організації видів занять з малювання з використанням сучасних технологій на уроках мистецтва в початковій школі	Лекція-візуалізація з елементами практикума	2	Асистент кандидат педагогічних наук, Шульга А.В.	педагогіки та методики початкової освіти

	Всього годин за напрямом		20		
	Напрямок «створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості (специфіка) інклюзивного навчання, забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами»				
	Напрямок «Створення безпечного інклюзивного освітнього середовища, особливості інклюзивного навчання»				
8	Професійна діяльність вчителя початкових класів в умовах інклюзивного освітнього середовища	Майстер-клас з елементами тренінгу	10	Доцент, кандидат педагогічних наук, Гордійчук О.Є. Асистент Білоус О.В.	педагогіки та методики початкової освіти
	Всього годин за напрямом		10		
	Всього годин		30		

**Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться / набуватимуться:
– загальні:**

Загальнонавчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, новітніми сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.

Дослідницько-практико-орієнтована. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

Комунікативна. Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-професійному рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами. Уміння володіти

різновидами стилів мовленнєвого спілкування в ситуаціях запобігання та врегулювання конфліктів.

Громадянська компетентність. Здатність активно, відповідально та ефективно реалізовувати громадянські права й обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства. Здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя в Україні, застосовувати процедури й технології захисту власних інтересів, прав і свобод своїх та інших громадян, зокрема учнів початкової школи; використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що відповідають чинному законодавству України.

Етична. Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках з дорослими й дітьми на основі загальнолюдських і національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики (професійної етики вчителя початкової школи).

Соціокультурна. Здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях, розуміння соціального контексту художніх творів. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції вчителя. Здатність до цінування та повага до різноманітності і мультикультурності; надання рівних можливостей учням різних національностей та різних розумових здібностей, толерантне ставлення до їхньої культурної спадщини, релігійних поглядів. індивідуальних особливостей.

Міжособистісної взаємодії. Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; зокрема, здатність успішно взаємодіяти з керівництвом, колегами, учнями та їхніми батьками; володіння алгоритмами конструктивного вирішення педагогічних конфліктів. Здатність працювати в команді, здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності. Здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо виконання поставлених завдань і взятих зобов'язань..

Адаптивна. Здатність до адаптації в професійно-педагогічному середовищі та дії в нових ситуаціях, зокрема тих, що передбачають навчання, розвиток і виховання молодших школярів, спілкування з їхніми батьками, комунікації з адміністрацією школи й колегами.

Рефлексивна. Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що забезпечує процес розвитку й саморозвитку, сприяє творчому підходу до навчально-виховного процесу початкової школи. Здатність оцінювати результати педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; здатність до педагогічної рефлексії.

Здоров'язберезувальна компетентність. Здатність ефективно вирішувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих.

Здатність застосовувати знання, вміння, цінності і досвід практичної діяльності з питань культури здоров'я та здорового способу життя, готовність до здоров'язбережувальної діяльності в освітньому середовищі початкової школи та створення психолого-педагогічних умов для формування здорового способу життя учнів.

Інформаційно-комунікаційна. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативних завдань у професійній діяльності вчителя початкових класів й у повсякденному житті.

- **спеціальні (фахові):**

Предметна компетентність. Здатність до застосування знань, умінь і навичок із циклу професійно-наукових дисциплін, що є теоретичною основою побудови змісту освітніх галузей, визначених Держстандартом, задля усвідомлення їхньої реалізації в освітній галузі загалом, та окремих змістових лініях зокрема.

Психологічна компетентність. Здатність до розвитку учнів початкової школи як суб'єктів освітнього процесу на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку. Складниками психологічної компетентності є диференціально-психологічна, соціально-психологічна, аутопсихологічна.

Диференціально-психологічна. Здатність до застосування знань про особливості засвоєння навчального матеріалу учнями початкової школи у відповідності з їхніми індивідуальними та віковими характеристиками сприймання, уваги, пам'яті, мислення; вміння застосовувати ці знання при моделюванні ситуацій навчання, виховання й розвитку молодших школярів; спроможність урахувати у професійній діяльності тип темпераменту, вік, стать, антропологічні ознаки учнів; володіння психологічними методиками вивчення індивідуальних особливостей перебігу пізнавальних процесів дітей і спроможність їх урахування у проектуванні освітнього педагогічного процесу.

Соціально-психологічна. Здатність до застосування знань про особливості комунікативної діяльності учнів класу /учня початкової школи, взаємостосунки вчителя та учнів, закономірності педагогічного спілкування, соціальної ситуації, ситуацій міжособистісної взаємодії; вміння застосовувати ці знання у моделюванні освітнього процесу в початковій школі.

Аутопсихологічна. Здатність до адекватного усвідомлення особистісно-професійних якостей, самопізнання, самооцінки як підґрунтя формування критичного, гуманістично орієнтованого мислення вчителя початкової школи, емоційної усталеності, екстраверсії, розвитку проникливості; інтелектуальна здатність до бачення, постановки й розв'язання проблем особистісного зростання учня; сформованість психологічного мислення вчителя початкової школи; його готовність до природовідповідних дій у процесі навчання (чуття самого себе й міри власних дій як першого вчителя);

здатність до самоусвідомлення, саморозвитку, вдосконалення педагогічної діяльності з високим рівнем автономності.

Педагогічна компетентність. Здатність до проектування, організації, оцінювання, рефлексії та коригування освітнього процесу в початковій школі. Складниками педагогічної компетентності є дидактична, виховна, організаційна.

Дидактична. Здатність вирішувати стандартні та проблемні професійні завдання, що виникають в освітній практиці початкової школи, на основі сформованих знань про теоретичні засади побудови змісту і процесу навчання молодших школярів у тому числі ґрунтовних знань про сучасні теорії навчання, гнучкого володіння методами навчання; спроможність обґрунтовано обирати прийоми, засоби, технології, форми організації навчання, адекватні дидактичній ситуації.

Виховна. Здатність до здійснення виховної діяльності з молодшими школярами; здатність до планування, проектування й аналізу виховного процесу початкової школи як цілісної педагогічної системи, яка включає мету, завдання, зміст, методи, прийоми, педагогічні засоби, форми організації, діяльність вихователя й вихованців; спрямованість на досягнення відповідних результатів; здатність ефективно використовувати виховний потенціал уроків і занять з учнями в позаурочний час тощо.

Організаційна. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі, систематичного підвищення професійно-педагогічної кваліфікації.

Інклюзивна – здатність здійснювати професійні функції, враховуючи різноманітні освітні потреби дітей молодшого шкільного віку, забезпечуючи їх включення до середовища закладу освіти та створення умов для її розвитку й саморозвитку.

Методична компетентність. Здатність ефективно діяти, розв'язуючи стандартні та проблемні методичні завдання під час навчання учнів освітніх галузей/змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти. Методична компетентність ґрунтується на теоретичній і практичній готовності до проведення уроків за різними навчальними комплектами, що виявляється у сформованості системи дидактико-методичних знань і умінь із окремих розділів та тем курсу, окремих етапів навчання й досвіду їх застосування та наявності емоційно-ціннісного ставлення до діяльності щодо навчання учнів предмету.

Професійно-комунікативна компетентність (ПКК). Здатність актуалізувати та застосовувати комунікативні знання, навички, вміння, настанови, стратегії й тактики комунікативної поведінки, здобутий досвід комунікативної діяльності, а також індивідуально-психологічні якості особистості для успішного здійснення в конкретних умовах педагогічної комунікативної діяльності з молодшими школярами, батьками, колегами.

Опис досягнутих результатів навчання

Після підвищення кваліфікації відбувається

- Набуття та удосконалення компетентностей:

загальних: громадянської, соціальної, культурної; лідерської, підприємницької.

професійних: мовно-комунікативної; предметнометодичної; інформаційно-цифрової; психологічної; емоційно-етичної; педагогічного партнерства; інклюзивної; здоров'язбережувальної; проєктувальної; прогностичної; організаційної; оцінювально-аналітичної; інноваційної; рефлексивної; здатність до навчання впродовж життя.

Слухач курсів підвищення кваліфікації вчителів початкових класів повинен знати:

стратегію і пріоритетні напрями розвитку системи освіти в цілому і початкової освіти зокрема;

- філософсько-методологічні засади сучасної освіти;
- особливості організації освітнього процесу в початковій школі; можливості використання ІКТ у педагогічній діяльності.

Слухач курсів підвищення кваліфікації вчителів початкових класів повинен уміти:

- вільно орієнтуватися в сучасному соціально-політичному та освітньому просторі, знати пріоритетні напрями розвитку початкової освіти; користуватися в практичній діяльності основними нормативно-правовими документами;

- організовувати освітній процес на засадах особистісно зорієнтованої педагогіки;

- враховувати вікові й індивідуальні особливості молодших школярів у процесі навчальної діяльності;

- аналізувати труднощі, вибирати ефективні форми, методи і прийоми роботи для плідного навчання;

- застосовувати інноваційні педагогічні технології та сучасні дослідження в галузі освіти.

повинен усвідомлювати:

- роль теорії та методики в успішності та результативності впровадження нових освітніх стандартів;

- необхідність удосконалення власної професійної майстерності;

- значення професійного зростання, удосконалення особистісних якостей;

- роль впровадження сучасних інформаційно комунікаційних технологій в навчально-виховний процес початкової школи.

Вартість послуг

Встановлення вартості платної послуги здійснюється на базі економічно обґрунтованих витрат, пов'язаних з її наданням відповідно до пункту 2 наказу Міністерства освіти і науки України, Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України від 23.07.2010 року № 736/902/758.

Розмір плати за підвищення кваліфікації визначається на підставі її вартості. Калькуляційною одиницею є вартість отримання послуги однією фізичною особою за весь період її надання у повному обсязі. Вартість платної послуги затверджується та оголошується наказом ректора Університету.

Інформація про вартість послуг висвітлена на сайті Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича – <https://drive.google.com/file/d/1XMAydSKnuGRQ6yebInjfAzMPoNDQWegM/view>

Місце надання послуги

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
вул. Рівненська, 14а, корпус 8, ауд. 411 (кафедра педагогіки та методики початкової освіти).

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації

Факт підвищення кваліфікації педагогічного працівника підтверджується свідоцтвом про проходження підвищення кваліфікації (Додаток А), яке розробляється Університетом, підписується ректором або уповноваженою ним особою – першим проректором.

Зміст свідоцтва про підвищення кваліфікації

Міністерство освіти та науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Свідоцтво про підвищення кваліфікації
Серія ____ Номер ____/____ від «____» _____ 20__ р.

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ

з «____» _____ 20__ року по «____» _____ 20__ року

підвищив (-ла) кваліфікацію в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (м. Чернівці, Україна)

за програмою підвищення кваліфікації педагогічних працівників за спеціальністю 013 Початкова освіта

Тема «Актуальні питання оптимізації освітнього процесу початкової школи: інклюзивне навчання, реформації фахових методик навчання освітніх галузей» (напрями: розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмета, фахових методик, інноваційних технологій); формування спільних для ключових компетентностей вмінь, визначених частиною першою статті 12 Закону України “Про освіту”; використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі; мовленнєва, цифрова, комунікаційна, інклюзивна, емоційно-етична компетентність – 20 год; створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості (специфіка) інклюзивного навчання, забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами– 10 год.

Загальний обсяг програми – 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Форма підвищення кваліфікації – інституційна (очна).

Професійні можливості за результатами опанування програми Після підвищення кваліфікації педагогічний працівник повинен:

- знати і розуміти сучасні тенденції розвитку початкової освіти в умовах реалізації концепції Нової української школи; особливостей процесів навчання, виховання та розвитку дітей молодшого шкільного віку, основних способів реалізації інтеграційного підходу в освітньому процесі, організовувати педагогічну діяльність на компетентнісних засадах (прогнозування, проектування, оцінювання тощо), використовувати різноманітні інноваційні методи, форми і технології, діагностувати освітній процес і складати індивідуальні освітні маршрути для становлення дитини як особистості, громадянина; концепції інклюзивної освіти, застосовувати способи й досвід успішного сприяння процесові інклюзії дітей та молоді з особливими потребами в соціум загальноосвітнього закладу.

Перший проректор

Василь БАЛУХ

«____» _____ 2022 р.